



## **PEDAGOGLAR TAYYORLASHDA VIRTUAL TA'LIM PLATFORMALARINING O'RNI VA AHAMIYATI**

Kenjayeva O'g'iloy Raxmat qizi

Buxoro Innovatsiyalar Universiteti, Ta'limda axborot  
texnologiyalari fakulteti 2-kurs magistranti

### **Annotatsiya**

Mazkur tezisda pedagogik kadrlarni tayyorlash jarayonida virtual ta'lim platformalarining tutgan o'rni va ularning ta'lim sifatiga ko'rsatadigan ijobiy ta'siri tahlil qilinadi. Jumladan, virtual platformalarning interaktivlik, moslashuvchanlik va monitoring imkoniyatlari orqali ta'lim samaradorligini oshirishdagi o'rni yoritiladi. Shuningdek, Moodle, Google Classroom, Microsoft Teams, Coursera, Udemy kabi zamonaviy platformalarning afzalliklari, ular orqali pedagoglarning individual o'quv yo'nalishlarini shakllantirish, raqamli ta'lim resurslariga erkin kirish, global tajriba almashinuvi va doimiy rivojlanish imkoniyatlari keng yoritib beriladi. Tadqiqotda raqamli ta'lim muhitining tizimlashtirilganligi va shaffofligi pedagoglar malakasini oshirishda muhim omil ekani asoslab beriladi.

**Kalit so'zlar:** virtual ta'lim, pedagog kadrlar tayyorlash, raqamli platformalar, interaktivlik, masofaviy ta'lim, Moodle, monitoring, ta'lim sifati.

### **Kirish**

Bugungi kunda raqamli texnologiyalar ta'lim tizimiga chuqur kirib kelmoqda. Ayniqsa, pedagog kadrlarni tayyorlash jarayonida virtual ta'lim platformalari keng qo'llanilmoqda. Bu esa an'anaviy ta'limdan farqli ravishda interaktiv va moslashuvchan muhit yaratadi.

Zamonaviy virtual ta'lim platformalari orasida quyidagilar keng qo'llaniladi<sup>1</sup>:

– Moodle – Ochiq manbali o'quv boshqaruv tizimi bo'lib, pedagoglar uchun kurs yaratish, topshiriq va testlar tuzish, foydalanuvchi faoliyatini monitoring qilish

<sup>1</sup> UNESCO. Distance learning solutions. 2020. <https://en.unesco.org/covid19/educationresponse/solutions>  
Coursera for Teachers and Educators. <https://www.coursera.org>  
Google for Education. Teaching tools and platforms. <https://edu.google.com/intl/uz/products/classroom/>  
Microsoft Education. Virtual Learning Tools for Educators. <https://education.microsoft.com>



## International Conference on Economics, Finance, Banking and Management

Hosted online from Paris, France

Website: econfseries.com

24<sup>th</sup> July, 2025

imkonini beradi. O‘zbekistonda ko‘plab OTMlar aynan Moodle tizimini rasmiy platforma sifatida tanlagan.

- Google Classroom – Google infratuzilmasiga asoslangan bepul va intuitiv platforma. O‘qituvchi va talaba o‘rtasida tezkor aloqa, Google Docs va Drive bilan integratsiya, real vaqtli topshiriq almashinuvi asosiy afzalliklaridandir.
- Microsoft Teams – Korporativ hamda ta’lim muassasalari uchun mo‘ljallangan platforma. Video darslar, fayl almashuvi, sinf jurnali va kanal orqali guruhli muloqotni qo‘llab-quvvatlaydi. Ko‘plab OTMlar ushbu platformani masofaviy ta’limda faol qo‘llamoqda.
- Coursera – Dunyo universitetlari bilan hamkorlikda onlayn kurslar taqdim etuvchi platforma. Unda pedagoglar o‘z yo‘nalishlari bo‘yicha malakasini oshirishi, xalqaro sertifikat olishi mumkin.
- Udemy – O‘qituvchilar o‘z kurslarini yaratib, pulli yoki bepul tarzda taqdim eta oladigan ochiq platforma. Bu yerda pedagoglar nafaqat o‘rganadi, balki o‘qitadi ham.
- Edmodo, Khan Academy, Zoom for Education kabi boshqa platformalar ham muhim o‘rin egallaydi. Har birining o‘ziga xosligi mavjud: ayrimlari sinf ichidagi monitoring va baholashga qulay bo‘lsa, boshqalari asosan video darslar va vizual materiallar bilan boyitilgan.

Virtual ta’lim platformalari elektron kadrlar tayyorlashda muhim vosita sifatida keng afzalliklarga ega. Avvalo, ular individual yondashuvni ta’minlaydi, ya’ni har bir pedagog o‘z bilim darajasi va ehtiyojlariga mos kursni tanlab, o‘ziga qulay va moslashuvchan jadval asosida ta’lim olish imkoniyatiga ega bo‘ladi. Shuningdek, virtual platformalar orqali ta’lim resurslariga istalgan vaqtda, istalgan joydan erkin kirish mumkin bo‘lib<sup>2</sup>, bu elektron darsliklar, video ma’ruzalar, seminarlar va testlar bilan to‘liq ishlash imkonini yaratadi. Bunday platformalarda ta’lim jarayonini mustaqil boshqarish imkoniyati mavjud bo‘lib, o‘qituvchi o‘zi dars mazmunini tanlaydi, baholash mezonlarini belgilaydi va interaktiv vositalardan foydalangan holda ta’limni yanada samarali tashkil etadi. Shu bilan birga, global tajriba almashinuvi ham virtual ta’limning muhim afzalliklaridandir. Masalan, Coursera

<sup>2</sup> Soliyev A., Axmedova N. Raqamli pedagogika asoslari. – Toshkent: O‘zbekiston pedagogika nashriyoti, 2020.  
Axmedova M.Q. Virtual o‘quv muhiti: nazariya va amaliyot. – Toshkent: Iqtisod-moliya, 2021.



## International Conference on Economics, Finance, Banking and Management

Hosted online from Paris, France

Website: econfseries.com

24<sup>th</sup> July, 2025

yoki Udemy kabi xalqaro platformalar orqali xorijiy tajribalarni o'rganish<sup>3</sup>, ilg'or o'qitish metodlarini egallash imkoniyati yaratiladi. Eng muhimi, pedagoglar uchun doimiy rivojlanish muhitini ta'minlaydi, chunki ular masofaviy kurslar, vebinarlar va onlayn konferensiyalar orqali muntazam ravishda yangiliklardan xabardor bo'lib boradilar.

Virtual ta'lim platformalari ta'lim jarayonining sifatiga sezilarli darajada ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Avvalo, ular o'quv jarayonini interaktivlashtiradi — video darslar, jonli muloqotlar, forumlar, testlar kabi vositalar orqali o'quvchilarning darsdagi ishtiroki oshadi, ular bilim olish jarayoniga faol tarzda jalb qilinadi. Shuningdek, ta'limning moslashuvchanligi ta'minlanadi, ya'ni har bir o'quvchi yoki pedagog o'z sharoitiga mos dars jadvalini mustaqil belgilay oladi, bu esa ayniqsa ishlaydigan yoki masofaviy shaklda tahsil olayotgan pedagoglar uchun juda qulay hisoblanadi. Bundan tashqari, virtual platformalar monitoring imkoniyatlarini ham kengaytiradi — o'quvchining har bir faolligi, test natijalari, darslardagi ishtiroki va davomati tizimda avtomatik tarzda saqlanadi, bu esa o'qituvchiga chuqur tahlil olib borish va individual yondashuvni shakllantirish imkonini beradi. Shu bilan birga, ta'lim muhitining to'liq raqamlashtirilishi ta'minlanadi: o'quv rejalari, mavzular, elektron materiallar, topshiriqlar va baholar yagona tizimda jamlanadi va tartibga solinadi. Bu esa o'quv jarayonini yanada shaffof, tizimli va boshqariladigan holga keltiradi. Virtual ta'lim platformalari pedagoglarni tayyorlashda nafaqat zamonaviy vosita, balki ta'lim jarayonining sifatini oshiruvchi strategik omil sifatida xizmat qilmoqda. Ularning to'g'ri va samarali qo'llanilishi pedagogik salohiyatni oshirishga, innovatsion fikrlashni shakllantirishga va ta'limda raqamli transformatsiyani jadallashtirishga xizmat qiladi.

### Xulosa

Virtual ta'lim platformalari pedagogik kadrlar tayyorlashda zamonaviy va samarali vosita sifatida alohida ahamiyat kasb etadi. Ular orqali ta'lim jarayonini interaktiv, moslashuvchan va monitoringga asoslangan tarzda tashkil etish mumkin bo'lib, bu

<sup>3</sup> Mirzayeva N.N. "Virtual ta'lim platformalarining imkoniyatlari va ularning pedagogik kadrlar tayyorlashdagi o'rni." // O'zbekiston pedagogik jurnali, 2023, №2, – B. 45–50.

Coursera for Teachers and Educators. <https://www.coursera.org>



esa ta'lim sifatining oshishiga, pedagoglarning malaka va ko'nikmalarini takomillashtirishga xizmat qiladi. Virtual platformalar yordamida pedagoglar o'z bilimlarini istalgan joyda va vaqtda mustaqil ravishda rivojlantirishi, xalqaro tajriba bilan tanishib borishi va zamonaviy o'quv metodikasini egallashi mumkin. Shu jihatdan, bu platformalarning pedagoglar tayyorlashdagi zarurligi va dolzarbligi bugungi raqamli transformatsiya sharoitida yanada ortib bormoqda.

Kelajakda virtual ta'limni yanada rivojlantirish uchun birinchi navbatda o'qituvchilarning raqamli savodxonligini oshirish, ularni zamonaviy ta'lim texnologiyalaridan foydalana olishga o'rgatish zarur. Shuningdek, ta'lim muassasalarida texnik infratuzilmani yaxshilash, platformalarning mahalliyashtirilgan (o'zbek tilidagi) versiyalarini yaratish, kontent sifatini oshirish va interaktiv o'quv modullarini ko'paytirish kabi yo'nalishlarda chora-tadbirlar amalga oshirilishi lozim. Ana shundagina virtual ta'lim platformalari pedagoglar tayyorlash tizimida yanada kengroq va samarali qo'llaniladi.

### Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Abduqodirov A.X., Teshaboyev B.A. Pedagogik texnologiyalar va pedagog mahorati. – Toshkent: “Fan va texnologiya”, 2021.
2. Soliyev A., Axmedova N. Raqamli pedagogika asoslari. – Toshkent: O'zbekiston pedagogika nashriyoti, 2020.
3. Raximova D.K. Zamonaviy ta'lim texnologiyalari. – Toshkent: Innovatsiya, 2022.
4. Axmedova M.Q. Virtual o'quv muhiti: nazariya va amaliyot. – Toshkent: Iqtisod-moliya, 2021.
5. Mirzayeva N.N. “Virtual ta'lim platformalarining imkoniyatlari va ularning pedagogik kadrlar tayyorlashdagi o'rni.” // O'zbekiston pedagogik jurnali, 2023, №2, – B. 45–50.
6. Bobojonov S., Usmonova Z. “Masofaviy ta'limda elektron platformalarning qo'llanilishi.” // Ilm-fan va ta'lim rivoji, 2022, №4.
7. UNESCO. Distance learning solutions. 2020.  
<https://en.unesco.org/covid19/educationresponse/solutions>
8. Coursera for Teachers and Educators. <https://www.coursera.org>



# E CONF SERIES



**International Conference on Economics, Finance, Banking and Management**

**Hosted online from Paris, France**

Website: econfseries.com

24<sup>th</sup> July, 2025

- 
9. Google for Education. Teaching tools and platforms.  
<https://edu.google.com/intl/uz/products/classroom/>
  10. Microsoft Education. Virtual Learning Tools for Educators.  
<https://education.microsoft.com>